

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Pravna analiza o prednostih in slabostih (morebitnih elementov protiustavnosti) zakonodaje, ki ureja zaposlitev po pogodbi o zaposlitvi za krajši delovni čas, s predlogi za spremembo zakonodaje

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Iris Pensa

starejša odvetnica
T: +386 1 234 25 20
E: iris.pensa@jadek-pensa.si

- Glavna področja delovanja: delovno pravo, pravo človekovih pravic, zastopanje strank v gospodarskih in civilnih zadevah, urejanje družinskih razmerij, intelektualna lastnina, mediacija
- Diploma Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (2008)
- Izkušnje: Iris Pensa je svoje izkušnje pričela nabirati kot odvetniška pripravnica v odvetniški pisarni Jadek & Pensa in v odvetniški pisarni Orrick, Rambaud, Martel v Parizu. Po končanem pripravništvu v letu 2010 je nadaljevala delo kot odvetniška kandidatka v odvetniški pisarni Jadek & Pensa, kjer je od oktobra 2012 tudi odvetnica in od leta 2019 starejša odvetnica.
- Uspešno končano izobraževanje za mediatorja pri Centru za izobraževanje v pravosodju Republike Slovenije, Ljubljana (2012)
- Članica odvetniške zbornice Slovenije, članica Društva mediatorjev Slovenije
- Mediatorica pri Mediacijskem centru Odvetniške zbornice Slovenije (od 2017)
- Izvoljena na listo mediatorjev za mediacijo pri Odvetniški zbornici Slovenije v individualnih delovnih sporih med delodajalci in zaposlenimi pri odvetniku ali odv. družbi (od 2018)

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Nina Bakovnik

odvetniška pripravnica
T: +386 1 234 25 20
E: nina.bakovnik@jadek-pensa.si

- Nina Bakovnik se je pisarni pridružila avgusta 2018 kot odvetniška pripravnica in se primarno ukvarja s področjem delovnega prava. Po zaključku študija v Veliki Britaniji se je na programu LL.M. Univerzitet van Amsterdam specializirala za področja evropskega in mednarodnega delovnega prava, protidiskriminacijskega prava in mednarodnega zasebnega prava. Preden se je pridružila pisarni, je v Sloveniji par let delala kot pravna svetovalka na področju pravic iz dela, prekarnih oblik dela, diskriminacije in delavskega soupravljanja.
- Njeno delo vključuje predvsem svetovanje domačim in tujim strankam v zvezi z urejanjem delovnih razmerij, sodeluje pa tudi pri skrbnih pregledih družb z vidika delovnega prava in se ukvarja z migracijskim pravom.
- Objave: Nemški model soupravljanja v javnem sektorju, v: Ekonomska demokracija, Študijski center za industrijsko demokracijo, Kranj (2017), Prepoved diskriminacije na delovnem mestu in vloga svetov delavcev, v: Ekonomska demokracija, Študijski center za industrijsko demokracijo, Kranj (2016), Prenosljivost sveta delavcev ob spremembi delodajalca, v: Ekonomska demokracija, Študijski center za industrijsko demokracijo, Kranj (2015), Mladi ob spremembah pravnega urejanja delovnih razmerij: ali bodo reforme prispevale k izboljšanju položaja mladih na trgu dela?, v: Human Resource Management (HRM) Magazine, GV Založba, Ljubljana (2012), Ekonomska demokracija včeraj in danes, v: Ekonomska demokracija, Študijski center za industrijsko demokracijo, Kranj (2012), Delavsko soodločanje kot temeljna človekova pravica, v: Ekonomska demokracija, Študijski center za industrijsko demokracijo, Kranj (2011)

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Normativna ureditev dela za krajši delovni čas

- Možnost, ki zagotavlja delavcem lažje usklajevanje osebnega, družinskega in poklicnega življenja, hkrati pa delodajalcem omogoča fleksibilnost zaposlovanja v skladu s potrebami delovnega ali proizvodnega procesa.
- Posebna ureditev: zaposlitev s krajšim delovnim časom, ki ga uveljavlja delavec, delodajalec pa mu ga mora zagotavljati na podlagi predpisov pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja ali zavarovanja za starševsko varstvo (člen 67 ZDR-1).

- **Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1)**
- **Konvencija ILO št. 175**
- **Direktiva o delu s krajšim delovnim časom**

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Pro rata temporis

- Načelo sorazmernosti izhaja tudi iz Konvencije ILO št. 175 in Direktive o delu s krajšim delovnim časom

- Uporaba načela sorazmernosti pravic in obveznosti glede na obseg krajšega delovnega časa (člen 65(3) ZDR-1)

Delavec, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, ima pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja kot delavec, ki dela polni delovni čas in jih uveljavlja sorazmerno času, za katerega je sklenil delovno razmerje, razen tistih, za katere zakon določa drugače.

JADEK & PENSA

Pridobitev pravice do starostne ali predčasne pokojnine po ZPIZ-2

- Za doseganje pogoja pokojninske dobe se v osnovi predvideva vključitev posameznika v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in sicer na eni od zavarovalnih podlag, kot so zaposlitev, samozaposlitev idr.
  - Pod pogoji, določenimi z zakonom, se posameznik lahko tudi prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.
  - Med drugim se lahko prostovoljno vključi v obvezno zavarovanje oseba v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom, vendar le za razliko do polnega delovnega časa.
- Kumulativno izpolnjevanje dveh pogojev, tj. dopolnjene starosti in pokojninske dobe
    - Starostna pokojnina = upokojitev pri predpisani starosti
    - Predčasna pokojnina = upokojitev pri nižji starosti na račun trajnega zmanjšanja višine pokojnine (t.i. malusi)
  - V zavarovalno dobo, ki se všteva v pokojninsko dobo, se štejejo obdobja vključenosti v socialna zavarovanja, če so bili za ta obdobja plačani predpisani prispevki (razen ko gre za izjeme)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Ključni pojmi

- V pokojninsko dobo brez dokupa se ne všteva doba, dosežena s prostovoljno vključitvijo v obvezno pokojninsko zavarovanje!
- Pokojninska doba brez dokupa je v ZPIZ-2 nadomestila pojem delovne dobe, ki je po ZPIZ-1 vključevala tudi obdobja prostovoljnega vplačevanja prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Pokojninska doba je zavarovalna doba (obdobje, ko je bil zavarovanec obvezno ali prostovoljno vključen v obvezno zavarovanje, ter obdobja, za katera so bili plačani prispevki) in posebna doba (obdobja, ki se v skladu zakonom štejejo v pokojninsko dobo ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe ne daje pravice do pokojnine).

Pokojninska doba brez dokupa je obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje do 31. 12. 2012, ko so bili prispevki dejansko plačani, obdobja opravljanja kmetijske dejavnosti in obdobja delovnega razmerja v tujini, vendar brez dokupa pokojninske dobe.

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Starostna pokojnina (člen 27 ZPIZ-2)

- V pokojninsko dobo brez dokupa se ne všteva doba, dosežena s prostovoljno vključitvijo v obvezno pokojninsko zavarovanje!
- Zaposlenim za krajši delovni čas – ki si lahko na podlagi vplačil prispevkov v prostovoljno obvezno pokojninsko zavarovanje pokrijejo razliko do polnega delovnega časa ter si tako zagotovijo zavarovanje v obsegu polnega delovnega časa – se doba, pridobljena s prostovoljnimi vplačili, ne všteva v dobo za izpolnitev alternativnega upokojitvenega pogoja.

OSNOVNI UPOKOJITVENI POGOJ

- 65 let (moški in ženska) + najmanj 15 let zavarovalne dobe

ALTERNATIVNI UPOKOJITVENI POGOJ

- 60 let (moški in ženska) + najmanj 40 let pokojninske dobe brez dokupa

JADEK & PENSA

Odmera starostne pokojnine

- **Pokojninsko osnovo** tvori mesečno povprečje osnov zavarovanca za posamezno leto zavarovanja, od katerih so bili plačani prispevki za obvezno zavarovanje.
- V primeru **zaposlenih s krajšim delovnim časom** se za ugotovitev pokojninske osnove plača, ki jo delavec v posameznem letu zavarovanja doseže z delom v času, krajšem od polnega delovnega časa, preračuna na povprečni znesek, ki ustreza plači za polni delovni čas glede na urno postavko.
- Starostna pokojnina se odmeri od pokojninske osnove v odstotku, odvisnem od dolžine pokojninske dobe, pri čemer ta odstotek narašča za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe brez omejitve.
  - Za 15 let zavarovalne dobe se odmeri v višini 26 % (moškemu) ali 29 % (ženski). Za vsako nadaljnje leto pokojninske dobe pa se prišteje 1,25 % (prehodno obdobje do decembra 2022!)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Predčasna pokojnina (člen 29 ZPIZ-2)

- **Pokojninsko osnovo** tvori mesečno povprečje osnov zavarovanca za posamezno leto zavarovanja, od katerih so bili plačani prispevki za obvezno zavarovanje.

- 60 let + najmanj 40 let pokojninske dobe
- Predčasna pokojnina se odmeri glede na dopolnjeno pokojninsko dobo od pokojninske osnove na enak način kot starostna pokojnina, vendar pa se za vsak mesec manjkajoče starosti do dopolnitve 65 let starosti trajno zmanjša za 0,3 % (t.i. malus).

JADEK & PENSA

Osnova za obračun in plačilo prispevkov

- V primerjavi z ureditvijo po ZPIZ-1 je najnižja osnova za obračun in plačilo prispevkov zavarovancev v delovnem razmerju bistveno višja; ZPIZ-1 je kot najnižjo osnovo določal minimalno plačo.
- V primerjavi z ureditvijo po ZPIZ-1 je najnižja osnova za plačilo prispevkov prostovoljnih zavarovancev bistveno višja; ZPIZ-1 je to osnovo namreč določal v višini zajamčene plače.
- Za osebe v delovnem razmerju: prispevki se plačujejo iz in od bruto plače, nadomestila plače in drugih prejemkov zavarovanca;
  - Najnižja osnova = 60% zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec (po preteku prehodnega obdobja)
- Za prostovoljne zavarovance: prispevki se plačujejo v znesku, ki je najmanj enak znesku 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Elementi protiustavnosti ZPIZ-2

- Člen 50(1) Ustave določa, da imajo državljani pod pogoji, določenimi z zakonom, pravico do socialne varnosti, vključno s pravico do pokojnine.

- Pravica do socialne varnosti (člen 50 Ustave)
- Pravica do zasebne lastnine (člen 33 Ustave)
- Načelo socialne države (člen 2 Ustave)
- Pravica do enakosti pred zakonom (člen 14 Ustave)
- Pravica do osebnega dostojanstva in varnosti (člen 34 Ustave)

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Neskladje s pravico do socialne varnosti?

- Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-100/15 dne 14. 9. 2017

- ZPIZ-2 zavarovancem zagotavlja pravico do starostne pokojnine in pravico do predčasne pokojnine z upoštevanjem dokupljene dobe.
- Ustavno sodišče je presodilo, da Starostna pokojnina s 65 leti starosti in Predčasna pokojnina zagotavljata socialno varnost, kar pa je v skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo tudi tisti del pravice do pokojnine, ki ga v okviru pravice do socialne varnosti varuje člen 50(1) Ustave.

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Neskladje s pravico do enakosti pred zakonom?

- Ustavno načelo enakosti pred zakonom iz člena 14(2) Ustave zakonodajalca obvezuje, da bistveno enake položaje obravnava enako.
- Če zakonodajalec takšne položaje ureja različno, pa mora za razlikovanje obstajati razumen razlog, ki izhaja iz narave stvari.
- Ali so sredstva, ki jih je zakonodajalec uporabil za dosego svojega namena, ustrezna, sorazmerna z zasledovanim namenom?

1) Obstoj neenakosti

2) Dopustnost neenake obravnave

3) Sorazmernost neenake obravnave

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Obstoj neenakosti pri ureditvi pravice do starostne pokojnine s 60 leti

Zaposlenih za krajši delovni čas z
vplačili

Zaposlenih za krajši delovni čas
brez vplačil

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Ali gre za enako oziroma bistveno enako dejansko stanje?

- Zaradi daljše pokojninske dobe naj bi bila pri 60 letih zmožnost za aktivno delo takih oseb že močno zmanjšana.

- Dolgo trajajoča delovna aktivnost.

Sodba SEU v združenih zadevah C-395/08 in C-396/08 z dne 10. 6. 2010:

„Potrebno je razlikovati med delovno dobo, ki ustreza dejanskemu trajanju delovnega razmerja (dolžini veljavnosti pogodbe o zaposlitvi) in ne količini dela, ki je bilo v tem času opravljeno.

Zato naj načela pro rata temporis ne bi bilo mogoče uporabiti za določitev datuma pridobitve pravice do pokojnine, kadar je ta odvisen izključno od trajanja delovne dobe, ki jo pridobi delavec.“

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- Zaposleni za polni delovni čas in zaposleni za krajši delovni čas z vplačili so zaradi poenotenja najnižje osnove za plačilo prispevkov za osebe v delovnem razmerju in osnove za plačilo prispevkov za zavarovance v prostovoljnem zavarovanju z vidika višine vplačanih prispevkov v primerljivem položaju.
- Neupoštevanja obdobja prostovoljne vključenosti v obvezno zavarovanje v pokojninsko dobo brez dokupa.
- Celoten slovenski sistem obveznega zavarovanja temelji na procentualnem plačilu prispevkov.

• Višina vplačanih prispevkov.

Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-246/13 z dne 21. 4. 2016:

„Temeljno načelo sistema pokojninskega zavarovanja načelo odvisnosti pravic od vplačanih prispevkov.“

- Vprašanje je, ali bi bilo moč vzpostaviti bistveno enakost položajev med zaposlenimi za krajši delovni čas, ki niso prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko zavarovanje za razliko do polnega delovnega časa, in med zaposlenimi za polni delovni čas.

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Posredna diskriminacija?

- Kadar bi bile zaradi navidezno nevtralnega predpisa, merila ali prakse osebe enega spola v posebej neugodnem položaju v primerjavi z osebami drugega spola, razen če ta predpis, merilo ali praksa objektivno temelji na zakonitem cilju in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna.
- Ali se zaradi izključitev dobe iz prostovoljnega zavarovanja iz pokojninske dobe brez dokupa za dosego pravice do starostne pokojnine s 60 leti v nesorazmerno bolj neugoden položaj postavlja ženske v primerjavi z moškimi?

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Dopustnost neenake obravnave

- Ustavnosodna presoja zakonske ureditve ekonomskih in socialnih pravic je glede na njihovo naravo nujno zadržana in omejena na ugotavljanje, ali je zakonodajalčeva rešitev v skladu z javnim interesom (odločba US RS št. U-I-36/00 z dne 11. 12. 2003)
- Iz prakse ESČP izhaja, da naj bi sodišče v tovrstnih zadevah v splošnem spoštovalo pravico zakonodajalca do izbire ukrepov, razen če je očitno nerazumna. (*Pearson v. Združeno Kraljestvo* z dne 22. 8. 2006)
- V odločbi št. U-I-246/13 z dne 21. 4. 2016, v kateri je Ustavno sodišče že presojalo sporno ureditev člena 27(4) ZPIZ-2 (tudi z vidika učinka na zavarovance v prostovoljnem zavarovanju), je sodišče ugotovilo, da je zakonodajalec sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja reformiral iz ustavno utemeljenih ciljev, v okviru katerih je med drugim tudi na novo in različno uredil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine. Pri tem Ustavno sodišče ni ugotovilo neskladnosti z načelom enakosti iz člena 14(2) Ustave, ker je za razlikovanje med zavarovanci z določitvijo pokojninske dobe brez dokupa uporabil kriterija delovne aktivnosti in višine prispevka.

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

- Iz gradiva zakonodajalca ne izhaja, da bi bila pred sprejetjem ZPIZ-2 opravljena ustrezna analiza, ki bi izkazovala, da je sporno neenako obravnavanje zaposlenih za krajši delovni čas in možno posredno diskriminiranje žensk dopustno in legitimno.
- Ustavno sodišče sporne ureditve doslej še ni presojalo v relaciji do specifičnega položaja zaposlenih za krajši delovni čas.
- Ni mogoče v celoti izključiti, da bi sodišče dopustnost neenake obravnave z vidika primerjave med zaposlenimi za krajši delovni čas in zaposlenimi za polni delovni čas presodilo drugače.
- Upoštevanje sorazmernosti med negativnim učinkom na zaposlene za krajši delovni čas in zasledovanjem upravičenega cilja zakonodajalca.

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Sorazmernost neenake obravnave

- Zakonodajalec je institut pokojninske dobe brez dokupa med drugim uredil iz razloga, da se odpravi neenakost med zavarovanci, do katere je prišlo pod ureditvijo v ZPIZ-1.
- Ali je to sorazmerno ob upoštevanju bistvenega dviga minimalne osnove za plačilo prispevkov, s katerim so bili zavarovanci v prostovoljnem zavarovanju nesporno izenačeni z zavarovanci v obveznem zavarovanju z vidika vplačil prispevkov.

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti pred Ustavnim sodiščem

- Zakon o Ustavnem sodišču (Ur. l. RS, št. 64/07 s spremembami)

- Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti:

→ Vloži lahko kdor izkaže pravni interes; pravni interes je podan, če predpis, katerega oceno pobudnik predlaga, **neposredno** posega v njegove pravice, pravne interese oziroma njegov pravni položaj.

- Zahteva za oceno ustavnosti in zakonitosti:

→ Vloži lahko upravičen vlagatelj (skladno s členom 23 in 23.a Zakona o Ustavnem sodišču).

JADEK & PENSA

Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti

- Na pravni položaj pobudnika ne more učinkovati določba predpisa, ki do vložitve pobude še ni bila uporabljena v praksi. O učinku take določbe na pravni položaj pobudnika je mogoče govoriti šele, ko bo (oziroma če bo) predpis uporabljen na konkretnem primeru.

- **Neposreden učinek na pravni položaj pobudnika:**
/.../ v kolikor predpis določa, kako mora pobudnik ravnati, da njegovo ravnanje ne bo v nasprotju s prisilnimi predpisi /.../.
- **Sklep US RS št. U-I-129/17-10 z dne 9. 10. 2017:**
→ določbe ZPIZ-2 ne učinkujejo neposredno, ker o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja odloča Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zato se lahko pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti vložijo šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Pobuda za oceno ustavnosti in zakonitosti

MOŽNOST:

- ženska, vsaj del svoje delovne aktivnosti zaposlena za krajši delovni čas in v tem obdobju za razliko do polnega delovnega časa prostovoljno vključena v obvezno pokojninsko zavarovanje
- izpolnitev pogoja 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe
- zahtevkov za uveljavljanje pravice do starostne pokojnine pred Zavodom
- uveljavljanje vseh razpoložljivih pravnih sredstev (pritožba, sodno varstvo)
- izčrpanje vseh pravnih sredstev – ustavna pritožba s pobudo za oceno ustavnosti sporne ureditve ZPIZ-2

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zahteva za oceno ustavnosti in zakonitosti

- Drugi upravičeni vlagatelji so lahko še: državni zbor, tretjina poslancev, državni svet, vlada, varuh človekovih pravic (če meni, da predpis nedopustno posega v človekove pravice), informacijski pooblaščenec (če nastane vprašanje ustavnosti v zvezi s postopkom, ki ga vodi), Banka Slovenije in računsko sodišče (če nastane vprašanje v zvezi s postopki, ki jih vodita), generalni državni tožilec (če nastane vprašanje v zvezi z zadevo, ki jo obravnava državno tožilstvo), predstavniški organ lokalne skupnosti (če posega v ustavni položaj ali pravice lokalne skupnosti), reprezentativno združenje lokalnih skupnosti (če so ogrožene pravice lokalnih skupnosti)
- Upravičen vlagatelj = reprezentativni sindikat za območje države za posamezno dejavnost ali poklic
- Pogoj = izkazati, da so ogrožene pravice delavcev
- Ustavna presoja ogroženosti pravic delavcev:
  - zmanjšanje ali poslabšanje pravic delavcev ne zadošča; treba je izkazati konkretno in neposredno ogroženost
  - ne zadostuje zgolj domneva, da bodo v opredeljenem obdobju pravice delavcev ogrožene

JADEK & PENSA

MOŽNOST: zaradi izpodbijane ureditve ogrožena predvsem pravica delavcev s krajšim delovnim časom do enake obravnave pri delu in zaposlovanju

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zakonodajna pot

- Glej tudi Sodbo SEU v združenih zadevah C-396/08 in C-396/08 z dne 10. 6. 2010

MOŽNE UTEMELJITVE

- sporna ureditev ZPIZ-2 v nasprotju z Direktivo o krajšem delovnem času
- pozitivni socialni in ekonomski vplivi zaposlovanja s krajšim delovnim časom na spodbujanje širše zaposlenosti
- zaježitev širjenja negotovega začasnega in občasnega zaposlovanja
- zmanjšanje pojavnosti invalidnosti iz naslova dela
- zagotavljanje usklajevanja poklicnega in družinskega življenja

JADEK & PENSA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

ODVETNIŠKA PISARNA JADEK & PENSA

Tavčarjeva ulica 6
1000 Ljubljana
Slovenija

Telefon: (+386 01) 234 25 20

Fax: (+386 01) 234 25 32

www.jadek-pensa.si

JADEK & PENSA